

Jaget, myggan och tältet: Om en uppläsning av Johan Jönson på Litteraturhuset / Oslo den 28 april 2022.

Tältduken är så tunn och boken är så tjock. Jag vet inte om det var en ”pulpet” som stod på scenen i litteraturhusets källare i Oslo men det fanns en väldigt stor lampa och en pulpet är enligt *Svenska Akademiens Ordlista* en ”anordning som på en sida (stundom på flera sidor) är försedd med en sluttande skiva, l. klaff avsedd till underlag för bok, papper och dylikt”.

Efter att på dagen och under flera timmar talat om betydelsen av att ställa olikheter – tänk filosofiska traktat från 1900-talet och pissblöjor – invid varandra läser Johan Jönson om kvällen, i litteraturhusets källare, möjligen vid en pulpet, en text, en dikt, som kanske kan sägas handla om närvaro och om erfarenheter. Fjällvärlden är för mig i stort okänd, men jag vet vad en mygga är. Och jag vet, oavsett hur tunn den är, att tältduken i vissa situationer kan kännas som ett mycket betydelsefullt skydd.

Om den redan av blod fyllda myggan behöver bli än större kan dikten och inte minst framförandet, den vokala realiseringen, uppläsningen av dikten vid lyckade tillfällen just göra den något större, än lite tyngre. På samma vis som tältduken kan bli tunnare och ännu viktigare. Så fungerar ibland, tänker jag, språk och då kanske i än högre grad ett konstnärligt språk som iscensätts, som genomförs.

Tältet, myggan (i plural säkert), den vackra men ack så svåra ljungen och ett jag (det blir ju så krångligt men något annat pronomen) skapar i den text Johan Jönson läser i källaren sannerligen inget ”enkelt montage”. Och en iscensättning – uppläsning – som snarare än att bekräfta det författaren just hävdar om sin egen dikt för att istället gör någonting annat blir, tänker jag, betydelsefullt. Att inte bekräfta är inte det samma som att säga nej. Det kan vara att visa på något ytterligare.

Myggan, och tältet och ljungen och jaget upprättar i sig inget ”enkelt montage”. Kanhända kan hela paketet, myggor och allt, sorteras in en större boklig sammansättning som går att beskriva som en hopsättning, något monterat, men som myggan och tältet och ljungen och jaget lät sig sonort framställas i Litteraturhusets källare kvällen den 28 april handlade det snarare om att visa på oändligt komplexa samband och, tyvärr också om stundande förluster, om systematiker vi ännu har, men som snart kan vara blott historia.

Jag har kommit att intressera mig för det märkliga amerikanska projektet "Biosfär 2" som var ett allvarligt menat försök att, i södra Arizona, under tidigt 1990-tal, skapa en ny, en andra biosfär. Det misslyckades, det blev bland annat för mycket biomassa och för lite atmosfär. Projektet framstår för mig, fast på ett helt annat vis än den text Johan Jönson läste, som en påminnelse om hur ihopkopplade vi är med världen som omger oss och också om hur oändligt svårt det är att återskapa en skadad eller förstörd biotop.

Tältduken måste få förbli tunn. Och myggan må få sitt blod. Någonstans i Oslo, adress Filipstad Brygge 1, finns det förövrigt ett företag som heter "Multimontage Norge". Där ställer de dagligdags, tänker jag, olikheter, på mer eller mindre komplexa vis, invid varandra bara för att se vad som då kan ske.